

การสำรวจความพึงพอใจของการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD E-Filing โดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย A Survey of Users' Satisfaction on Voluntary DBD e-Filing of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand

อุเทน เลานำทา^{1*} , นาถนภา นิลนิยม²
Uthen Laonamtha^{1*} , Natnapha Nilniyom²

^{1,2}คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150

^{1,2}Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Khamriang Sub-district, Kantarawichai District, Maha Sarakham Province 44150

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจระดับความพึงพอใจของการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing โดยความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย งานวิจัยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจาก 685 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเกี่ยวกับความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยภาพรวมมีความพึงพอใจของการนำส่งงบการเงินอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing โดยสมัครใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะพบว่า การนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มีความซับซ้อนมากกว่าระบบเดิม และจากผลการการวิจัยดังกล่าวทำให้ได้แนวทางและวิธีการที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาระบบหยุดชะงักและล่มบ่อย ต้องสนับสนุนให้ระบบใช้งานง่าย สามารถยื่นข้อมูลได้สะดวกทุกขั้นตอนโดยไม่ติดขัด ข้อมูลที่นำส่งมีความปลอดภัย การจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้และจัดกำลังเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานให้เพียงพอสำหรับคอยตอบปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการนำส่งงบการเงินทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ยังคงมีความจำเป็น

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ โดยสมัครใจ การนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

* ผู้เขียนหลัก
อีเมล: uthen.l@acc.msu.ac.th

Abstract

The purpose of this research were explore user's satisfaction level on voluntary Department of Business Development electronic filing (DBD e-Filing) of listed companies in the Stock Exchange of Thailand (SET) who voluntary DBD e-Filing. This research was conducted by using questionnaire to collect data from 685 Thai-listed firms. The data was analyzed by using statistics: frequency, percentage, mean, and standard deviation. The results indicate that the voluntary DBD e-Filing of listed companies in the Stock Exchange of Thailand was high ($\bar{X}$ =3.58). In addition, users felt that application submit and approval system on internet was so complicated and took much time that the tradition system. The suggestions are: the Department of Business Development should make the system easier so that user can file themselves with little or no difficulty, and to secure user's information, seminar and to provide staff to answer the inquiries are necessary.

Keywords

Satisfaction, Voluntary, DBD e-Filing

บทนำ

เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมายในโลกปัจจุบัน หน่วยงานรัฐบาลในหลายประเทศได้พัฒนาความสามารถในการให้บริการแก่ประชาชนโดยใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์หรือที่เรียกว่า e-Government ประเทศไทยได้นำเอาเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและพัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนผู้รับบริการที่รวดเร็วขึ้น ยกกระดับความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นในภาพรวมของการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งแนวโน้มในปัจจุบันพบว่าพฤติกรรมของคนในประเทศไทยมีการใช้และพึ่งพาเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้นมากเรื่อยๆ (Rattanaphan, 2016, 146)

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (The Department of Business Development) กระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยเริ่มทำหน้าที่ตั้งแต่สนับสนุนการจัดตั้งธุรกิจไปจนถึงเลิกประกอบธุรกิจ และได้นำเอาเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตมาสนับสนุนการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์แก่ภาคประชาชนในหลายรูปแบบ ยกตัวอย่างเช่น การให้บริการรับรองสำเนาเอกสารสำคัญนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Certificate) การให้บริการสำหรับผู้ทำบัญชีในระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Account) รวมถึงการให้บริการที่กำลังอยู่ในความสนใจล่าสุดคือ การรับ-ส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing (Department of Business Development, 2016)

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 10 กำหนดให้นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของประเทศไทยยื่นงบการเงินภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่ที่งบการเงินได้รับอนุมัติในที่ประชุมใหญ่และนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย รวมถึงกิจการร่วมค้ามีหน้าที่ยื่นงบการเงินภายใน 5 เดือนนับแต่วันปิดบัญชีต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าด้วยเช่นกัน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่

16 มกราคม พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้เริ่มนำนวัตกรรมมาให้บริการรับ-ส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing มาสนับสนุนการรับงบการเงินจากนิติบุคคลเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ซึ่งก่อนหน้านั้นงบการเงินแบบเดิมจะถูกนำส่งในรูปแบบกระดาษ ซึ่งทำให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าต้องรับภาระในการจัดเก็บเอกสารเป็นจำนวนมากด้วยระบบภาพและทำการบันทึกข้อมูลใหม่โดยเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 5-6 เดือน อีกทั้งยังเกิดความไม่ทันสมัยของข้อมูลในงบการเงินในการนำเอาข้อมูลเหล่านี้ไปใช้เพื่อการตัดสินใจ (Department of Business Development, 2015b) ดังนั้นเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ประหยัด ทันต่อเวลาในแง่ของการรวบรวมข้อมูล การสื่อสารข้อมูล การแบ่งปันข้อมูลความโปร่งใสและเชื่อถือได้ การนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing จึงเข้ามาช่วยในการแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บและนำเสนอข้อมูล ทั้งข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Laonamtha, 2016, 18) สำหรับประเทศไทยนับเป็นประเทศที่ 22 ของโลกและเป็นประเทศที่ 2 ในภูมิภาคอาเซียนที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี XBRL (eXtensible Business Reporting Language) ซึ่งเป็นภาษาคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลรายงานทางธุรกิจในการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing (Department of Business Development, 2016)

ในบริบทของประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยถือว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจในการนำเอาเทคโนโลยี XBRL มาช่วยในการบริหารจัดการข้อมูลเกี่ยวกับงบการเงินของนิติบุคคล ถือเป็นการจัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลทางการเงินที่พร้อมสำหรับนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายภาครัฐ ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูลทุกกลุ่มที่ต้องใช้ข้อมูล งบการเงินที่นำส่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นและหมายเหตุประกอบงบการเงิน นอกจากนี้ในการนำส่งงบการเงินยังต้องส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ แบบนำส่งงบการเงิน (สบข.3) รายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต สำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น สำเนารายงานการประชุมสามัญประจำปีที่ได้รับอนุมัติงบการเงินแล้วและรายงานประจำปี (Department of Business Development, 2015b) ทั้งนี้แตกต่างกันตามประเภทธุรกิจที่ได้จดทะเบียนจัดตั้งกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ดังนั้นเพื่อเป็นการสนับสนุนการนำส่งงบการเงินของผู้ประกอบการ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงได้ร่วมมือกับพันธมิตร 9 หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ประกอบด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมสรรพากร ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) สภาวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย และบริษัท บีซีเนิส ออนไลน์ จำกัด (มหาชน) ในการปรับใช้และให้บริการนวัตกรรมรับส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing โดยมีเป้าหมายและการทำงานร่วมกัน 3 ด้านหลัก คือ ด้านการเชื่อมโยงข้อมูลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ด้านการจัดทำรายการรหัสทางบัญชี (Taxonomy) และด้านความปลอดภัยของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการนำส่งงบการเงินทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Sangkomkamhang, 2015, 30) หากระบบการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้จะทำให้ประสิทธิภาพของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปรับจากระดับต่ำ (Aiemsart & Wanrapee, 2013, 349) ให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นได้

ถึงแม้ว่าการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing จะช่วยแก้ไขปัญหานำส่งงบการเงินด้วยรูปแบบกระดาษแบบเดิม แต่การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการให้บริการรับ-ส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ก็อาจไม่ใช่ง่ายนัก เพราะเป็นสิ่งที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ต้องศึกษาปรับตัวและเตรียมความพร้อมในทุกด้านเพื่อรองรับนวัตกรรมนี้ ข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในเดือนเมษายน พ.ศ. 2559 พบว่าตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2558 มีนิติบุคคลสนใจสมัครลงทะเบียนแล้วจำนวน 11,567 ราย แต่แสดงตนต่อเจ้าหน้าที่จำนวน 6,038 ราย โดยนิติบุคคลเหล่านั้นได้นำส่งงบการเงินทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing เพียง 2,002 ราย ซึ่งหากเทียบกับนิติบุคคลที่มีหน้าที่ต้องยื่นงบการเงินในรอบปีนี้ประมาณ 613,509 ราย คิดเป็นเพียงร้อยละ 0.3 เท่านั้น (Chatbut, 2016) การบังคับใช้กับทุกนิติบุคคลพร้อมกันทั้งหมดภายในปี พ.ศ. 2560 อาจจะทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปรับใช้ระบบการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing ขึ้นได้ จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่างานวิจัยในอดีตจำนวนมากได้ระบุถึงปัจจัยที่ทำให้รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ไม่ประสบความสำเร็จ คือ ความพร้อมด้านโครงสร้างทางเทคโนโลยี การให้ความรู้ที่ถูกต้องและเพียงพอแก่ผู้รับบริการ การขาดความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการตอบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับระบบบริการจากรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (Chatbut, 2016, 105-107; Chearuprom & Khongsawatkiat, 2013, 298; Kojittawanij & Phadoongsitthi, 2010, 35-36; Polwattanukul & Runglertkengkrai, 2007, 2-3)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เลือกศึกษากับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้วยเหตุผลสำคัญคือ กลุ่มตัวอย่างนี้ถูกกำหนดให้เป็นกลุ่มอาสาสมัครเป้าหมายในโครงการนำร่องสำหรับยื่นงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing ก่อนจะมีการบังคับใช้ทั้งหมดกับนิติบุคคลผู้ที่มีหน้าที่นำส่งงบการเงินโครงการนำร่องนี้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ร่วมมือกับพันธมิตรตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา โดยมีเป้าหมายในกลุ่มของ SET100 ก่อนจะขยายไปยังบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่เหลือ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างนี้ส่วนหนึ่งจะเป็นกลุ่มบริษัทที่เคยมีประสบการณ์ในการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มาแล้วอย่างน้อย 1 ครั้ง งานวิจัย เรื่อง การสำรวจความพึงพอใจของการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing โดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะทำให้ทราบถึงแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากระบวนการหรือรูปแบบการนำส่งงบการเงินทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รองรับการนำส่งงบการเงินทั้งหมดในอนาคต อีกทั้งยังสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางสำหรับแนะนำให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าและหน่วยงานภาครัฐอื่นที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงระดับความพึงพอใจ รวมถึงปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะที่สำคัญจากการสำรวจการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing จากผู้ในระบบ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงระดับความพึงพอใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต่อการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing

ทบทวนวรรณกรรม

Department of Business Development – Electronic Filing (DBD e-Filing) หมายถึง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเอ็กซ์บีอาร์แอล (XBRL Technology) สำหรับการรับ-ส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่เป็นไปตามหลักความทั่วถึง เท่าเทียม ทันที่ทันใด โปร่งใสและเป็นธรรมาภิบาลของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ โดยที่เทคโนโลยี XBRL (eXtensible Business Reporting Language) เป็นภาษาคอมพิวเตอร์ที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลรายงานทางธุรกิจ นิยมใช้กับรายงานทางการเงินผ่านการติดรหัสแถบ (Barcode) ของรหัสรายการทางบัญชีที่สื่อคอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้ ซึ่งต้องตรงกับอภิธานศัพท์ (Taxonomy) ที่ถูกกำหนดไว้เป็นมาตรฐานเดียวกันแต่แตกต่างกันไปตามประเภทธุรกิจ และทำให้รายงานทางการเงินที่นำเสนอมีลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลที่ครบถ้วน (Laonamtha, 2016, 9)

ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นงบการเงิน พ.ศ.2558 และประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการยื่นงบการเงิน รอบปีบัญชี พ.ศ.2558 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน พ.ศ.2558 (Department of Business Development, 2016) ได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการนำส่งงบการเงินไว้ว่า ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 ซึ่งประกอบไปด้วยห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศแต่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด สมาคมการค้าและหอการค้าจะต้องปิดบัญชีและยื่นงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าโดยให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 อย่างถูกต้องและการยื่นงบการเงินและรายงานการสอบบัญชีทางอิเล็กทรอนิกส์ตามแบบนำส่งงบการเงิน (แบบ ส.บข.3) ซึ่งในการยื่นงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing นั้น ให้ดำเนินการจดทะเบียนและขอมีรหัสผู้ใช้งานและรหัสผ่านแทนการลงลายมือชื่อในงบการเงิน รายงานประจำปี งบแสดงฐานะการเงินบัญชีกำไรขาดทุน สำเนารายงานการประชุมผู้ถือหุ้น แบบ ส.บข.3 ซึ่งในประกาศดังกล่าวยังระบุอีกว่าในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชียังไม่พร้อมยื่นงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing ให้ยื่นด้วยตนเองหรือนำส่งทางไปรษณีย์ภายในระยะเวลาที่กำหนดและยื่นงบการเงินผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์อีกครั้งหนึ่งในสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนดระยะเวลาตามกฎหมาย จึงจะถือได้ว่าปฏิบัติได้ถูกต้องตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจทั้งสองฉบับ

ขั้นตอนสำคัญของการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้ (Department of Business Development, 2016)

1. ขั้นตอนที่ 1 การขอรหัสผู้ใช้งานและรหัสผ่าน ผู้มีหน้าที่นำส่งงบการเงินที่ประสงค์จะนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing ด้วยเทคโนโลยี XBRL จะต้องกรอกแบบคำขอและลงทะเบียนผ่านเว็บไซต์ <http://www.dbd.go.th> ต่อเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเพื่อขออนุมัติรหัสผู้ใช้งานและรหัสผ่านในการเข้าใช้งานระบบครั้งแรก แบบคำขอนี้จะต้องลงนามโดยกรรมการผู้มีอำนาจของนิติบุคคลแบบคำขอนี้ทำได้สองวิธีคือ ดาวน์โหลดแบบคำขอจากหน้าเว็บไซต์และกรอกข้อมูลเองก่อนยื่นต่อเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือกรอกข้อมูลผ่านหน้าเว็บไซต์เลขก็ได้

2. ขั้นตอนที่ 2 การนำส่งงบการเงินพร้อมบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น สำหรับรูปแบบงบการเงินที่สามารถนำส่งงบการเงินได้ ประกอบไปด้วย 4 รูปแบบ ดังนี้

2.1 รูปแบบ e-Form ผู้ใช้สามารถบันทึกข้อมูลได้โดยตรงผ่านเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า พร้อมแนบไฟล์ (PDF: Portable Document Format) ตามที่ที่กำหนดโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยระบบจะทำการตรวจสอบความถูกต้องกับข้อมูลรหัสรายการบัญชี (Taxonomy) ก่อนอนุมัติการนำส่งงบการเงิน

2.2 รูปแบบ XBRL in Excel เป็นรูปแบบที่ผู้ใช้จะต้องดาวน์โหลดต้นแบบงบการเงิน (Excel Template) จากเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและเลือกต้นแบบงบการเงินตามประเภทธุรกิจ เพื่อบันทึกข้อมูลงบการเงินนำส่งพร้อมแนบไฟล์ PDF ผ่านระบบ DBD e-Filing

2.3 รูปแบบ XBRL สำหรับผู้ใช้ที่มีซอฟต์แวร์ระบบบัญชีมาตรฐานและได้มีระบบที่รองรับ XBRL ที่รองรับ Taxonomy Template จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

2.4 รูปแบบ XBRL Web Service ใช้ในกรณีที่ซอฟต์แวร์นั้นๆ รองรับการนำส่งงบการเงินตามโครงสร้างที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้กำหนดไว้

สำหรับงบการเงินที่นำส่งในรอบปีบัญชี พ.ศ.2558 นั้น กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนดให้นำส่งได้เพียง 2 รูปแบบเท่านั้น คือ รูปแบบ e-Form และ XBRL in Excel ซึ่งในแต่ละรูปแบบนั้นประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนย่อยคือ การเตรียมข้อมูล การนำส่งข้อมูลและการตรวจสอบผล ส่วนบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นนั้นจะเป็นขั้นตอนที่ทำหลังจากกรอกข้อมูลงบการเงินในระบบอิเล็กทรอนิกส์เรียบร้อยแล้ว บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นจะกรอกข้อมูลผ่าน Web Form บนเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยระบบจะทำการตรวจสอบความถูกต้องของผลรวมจำนวนหุ้นและจำนวนผู้ถือหุ้นในรูปแบบ PDF ให้โดยอัตโนมัติ

3. ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบสถานะการนำส่ง มีการรองรับการตรวจสอบดูประวัติการนำส่งย้อนหลังได้สำหรับงบการเงินที่นำส่งผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing ทั้งสองรูปแบบและบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น ในขั้นตอนนี้ยังสามารถตรวจสอบสถานะการอนุมัติจากเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้อีกด้วยว่างบการเงินที่นำส่งได้รับการอนุมัติหรือไม่

วิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากรคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากฐานข้อมูลรายชื่อบริษัทจดทะเบียนจากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) <http://www.set.or.th> จำนวนทั้งหมด 685 บริษัท ระหว่างเดือนมิถุนายน-ธันวาคม พ.ศ. 2558 (Stock Exchange of Thailand, 2015) ซึ่งเป็นช่วงเวลาก่อนกฎหมายมีผลบังคับใช้ โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่สมบูรณ์และใช้ในการประมวลผล จากบริษัทจำนวน 114 บริษัท ซึ่งจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากการศึกษาในช่วงเวลาดังกล่าว ในจำนวนทั้งหมดนี้มีเพียง 52 บริษัทเท่านั้น ที่ได้นำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

DBD e-Filing โดยสมัครใจ

เครื่องมือวิจัย การศึกษานี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แบ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2) สอบถามถึงระดับความพึงพอใจต่อการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing แบบสอบถามเป็นมาตราวัดแบบสเกลที่ศคนคติ (Likert Scale) มีข้อความทั้งหมด 13 ข้อ และส่วนที่ 3) เป็นการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนสำหรับการวัดค่าระดับคะแนนของแบบสอบถาม เป็นดังนี้ (Srisa-ard, 2010, 99-100)

ระดับความคิดเห็น	มากที่สุด	กำหนดให้	5 คะแนน
ระดับความคิดเห็น	มาก	กำหนดให้	4 คะแนน
ระดับความคิดเห็น	ปานกลาง	กำหนดให้	3 คะแนน
ระดับความคิดเห็น	น้อย	กำหนดให้	2 คะแนน
ระดับความคิดเห็น	น้อยที่สุด	กำหนดให้	1 คะแนน

จากนั้นวิเคราะห์ค่าคะแนนของแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลจากการสำรวจถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing โดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 71.10) มีอายุมากกว่า 40 ปี (ร้อยละ 64.90) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 62.30) มีตำแหน่งงานเป็นผู้จัดการฝ่ายบัญชี/หัวหน้าแผนกบัญชี (ร้อยละ 79.82) ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 47.40) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 75,000 บาท (ร้อยละ 36.80) ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี (ร้อยละ 66.70) ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 93.90) มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต มากกว่า 10 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 76.30) มีจำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมด้านวิชาชีพ 1-2 ครั้ง/ปี (ร้อยละ 43.90) และผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เพียง 52 บริษัท (ร้อยละ 45.60)

2. ระดับความพึงพอใจของการนำส่งการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing โดยสมัครใจ

ตารางที่ 1

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจของการนำส่งการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing โดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการนำส่งการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing โดยสมัครใจ	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
1. ระบบ DBD e-Filing ออกแบบได้เหมาะสม มีขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพ และมีฟังก์ชันในการค้นหาที่ดี ค้นหาข้อมูลที่จำเป็นได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว	3.60	0.72	มาก
2. ระบบ DBD e-Filing มีการตอบสนองที่ดี พร้อมใช้งาน ผู้ใช้สามารถเข้าใช้งานได้ในเวลาที่ต้องการ	3.62	0.80	มาก
3. ระบบ DBD e-Filing ถูกออกแบบมาเพื่อให้ผู้ใช้เรียนรู้ได้ง่าย เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกัน สวยงาม สามารถปฏิบัติตามคำชี้แจงในแต่ละขั้นตอนได้ง่าย โดยไม่มีปัญหาติดขัด	3.56	0.85	มาก
4. ระบบ DBD e-Filing มีรูปแบบการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสม สามารถเข้าใจได้ง่าย สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้ใช้ต้องการและสื่อสารข้อมูลได้ง่าย	3.52	0.83	มาก
5. ข้อมูลจากระบบ e-Filing เป็นข้อมูลที่ทันสมัย แม่นยำ ถูกต้องตามความต้องการของผู้ใช้	3.71	0.90	มาก
6. ข้อมูลจากระบบ DBD e-Filing นำเสนอได้อย่างถูกต้อง รูปแบบเหมาะสม ทันสมัยและเป็นประโยชน์	3.71	0.96	มาก
7. ระบบ DBD e-Filing มีระบบการรักษาความปลอดภัยที่ดีและมีกระบวนการในการป้องกันความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ได้เป็นอย่างดี	3.63	0.89	มาก
8. ระบบ DBD e-Filing มีระบบสนับสนุนช่วยเหลือและพร้อมตอบสนองต่อคำขอของผู้ใช้ได้เป็นอย่างดี	3.58	0.85	มาก
9. ระบบ DBD e-Filing มีระบบบริการข้อมูลและพร้อมแก้ไขปัญหาต่างๆ จากระบบอย่างเพียงพอ สามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี	3.48	0.70	มาก
10. เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าพร้อมให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ในการบริการ	3.65	0.91	มาก
11. ความพึงพอใจในระบบ DBD e-Filing โดยภาพรวม	3.52	0.73	มาก
12. ความพึงพอใจในการใช้งานระบบ DBD e-Filing	3.46	0.80	มาก
13. มีความพึงพอใจและจะนำส่งการเงินผ่านทางระบบ DBD e-Filing ต่อไป	3.56	0.83	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.58		มาก

จากตารางที่ 1 ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing โดยสมัครใจมีความเห็นเกี่ยวกับระบบ DBD e-Filing ออกแบบได้เหมาะสม มีขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพและมีฟังก์ชันในการค้นหาที่ดี ค้นหาข้อมูลที่เป็นไปได้ง่ายและสะดวกรวดเร็วอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) ระบบ DBD e-Filing มีการตอบสนองที่ดี พร้อมใช้งาน ผู้ใช้สามารถเข้าใช้งานได้ในเวลาที่ต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) ระบบ DBD e-Filing ถูกออกแบบมาเพื่อให้ผู้ใช้เรียนรู้ได้ง่าย เนื้อหา มีความสอดคล้องกันสวยงาม สามารถปฏิบัติตามคำชี้แจงในแต่ละขั้นตอนได้ง่ายโดยไม่มีปัญหาติดขัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) ระบบ DBD e-Filing มีรูปแบบการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสม สามารถเข้าใจได้ง่าย สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้ใช้ต้องการและสื่อสารข้อมูลได้ง่ายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) ข้อมูลจากระบบ e-Filing เป็นข้อมูลที่ทันสมัย แม่นยำ ถูกต้องตามความต้องการของผู้ใช้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) ข้อมูลจากระบบ DBD e-Filing นำเสนอได้อย่างถูกต้อง รูปแบบเหมาะสม ทันสมัยและเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) ระบบ DBD e-Filing มีระบบการรักษาความปลอดภัยที่ดีและมีกระบวนการในการป้องกันความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ได้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) ระบบ DBD e-Filing มีระบบสนับสนุนช่วยเหลือและพร้อมตอบสนองต่อคำของผู้ใช้ได้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) ระบบ DBD e-Filing มีระบบบริการข้อมูลและพร้อมแก้ไขปัญหาต่างๆ จากระบบอย่างเพียงพอ สามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$) เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าพร้อมให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มใจในการบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) โดยภาพรวมท่านพึงพอใจในระบบ DBD e-Filing อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) ความพึงพอใจในการใช้งานระบบ DBD e-Filing อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$) และมีความพึงพอใจและจะนำส่งงบการเงินทางระบบ DBD e-Filing ต่อไปอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$)

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

จากแบบสอบถามในส่วนของ การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing ว่ากรมพัฒนาธุรกิจการค้าต้องเร่งประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงวิธีการในการกรอกข้อมูล ขั้นตอนและกระบวนการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ควรเลื่อนการบังคับให้นิติบุคคลทั้งหมดที่จะต้องยื่นงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing ออกไปอีกซักระยะเพื่อเป็นการปรับตัว เนื่องจากนวัตกรรมนี้ต้องอาศัยระยะเวลาในการทำความเข้าใจและส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานอย่างมาก นอกจากนั้นผู้ตอบแบบสอบถามยังแนะนำให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจัดเตรียมความพร้อมในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับระบบ และต้องจัดเตรียมเจ้าหน้าที่เพื่อคอยตอบคำถาม ปัญหาและข้อสงสัยในกรณีที่มีการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing มีปัญหาทั้งระหว่างและหลังการนำส่ง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสำรวจความพึงพอใจของการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing โดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งเป็นผู้บริหารฝ่ายบัญชีเพชฌัญ ซึ่งผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing โดยสมัครใจ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีส่วนใหญ่มีคุณสมบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ที่ต้องพัฒนาความรู้ทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและนอกจากจะมีความรู้ด้านบัญชีแล้วยังพบอีกว่าผู้บริหารมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในระดับเพียงพอ และยาวนานที่จะประยุกต์ใช้เทคโนโลยี XBRL สำหรับการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing

ระดับของความพึงพอใจการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing โดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยระดับของความพึงพอใจใน 5 เรื่องแรก คือ 1) ข้อมูลที่ได้จากระบบ DBD e-Filing เป็นข้อมูลที่ทันสมัย แม่นยำ ถูกต้องตามความต้องการของผู้ใช้ นำเสนอได้อย่างถูกต้อง รูปแบบเหมาะสม ทันสมัยและเป็นประโยชน์ 2) เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าพร้อมให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ในการบริการ 3) ระบบ DBD e-Filing มีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดีและมีกระบวนการในการป้องกันความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ได้เป็นอย่างดี 4) ระบบ DBD e-Filing มีการตอบสนองที่ดี พร้อมใช้งาน ผู้ใช้สามารถเข้าใช้งานได้ในเวลาที่ต้องการ และ 5) ระบบ DBD e-Filing ออกแบบได้เหมาะสม มีขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพและมีฟังก์ชันในการค้นหาที่ดี ค้นหาข้อมูลที่จำเป็นได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว ทั้งนี้ผลการศึกษาระดับของความพึงพอใจของการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chatbut (2016, 104-107) ที่ระบุว่า การนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing ของนิติบุคคลที่มีหน้าที่ต้องนำส่งในเขตกรุงเทพมหานครมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้ระบบ และรับรู้ถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing อยู่ในระดับมากเช่นกัน

สรุป

จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาการนำส่งงบการเงินของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะต้องใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาาระบบหยุดชะงักและลំบ่อมย ต้องสนับสนุนให้ระบบใช้งานง่าย สามารถยื่นข้อมูลได้สะดวกทุกขั้นตอนโดยไม่ติดขัด ข้อมูลที่นำส่งมีความปลอดภัย การจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้และจัดทำเจ้าหน้าที่ยของหน่วยงานให้เพียงพอสำหรับคอยตอบปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เทคโนโลยีเอ็กซ์บีอาร์แอล

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่าระดับความพึงพอใจของการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing โดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามนี้อยู่ในโครงการนำร่องซึ่งมีความพร้อมและสมัครใจในการเข้าร่วม

โครงการแต่แรกอยู่แล้ว การศึกษาครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตของการศึกษาไปยังกลุ่มอื่นเพื่อขยายขอบเขตของการศึกษาให้กว้างขึ้นเพื่อเปรียบเทียบยืนยันผลการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้

2. เมื่อถึงกำหนดเวลาที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าบังคับให้นิติบุคคลนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing ทั้งหมดในปี พ.ศ. 2560 ควรจะศึกษาเพิ่มเติมถึงปัญหาและอุปสรรคอื่นของการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing

3. กรมพัฒนาธุรกิจการค้าต้องเตรียมความพร้อมในด้านของเทคโนโลยีสารสนเทศ การประชุมอบรมสัมมนาเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ใช้ระบบและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมถึงเตรียมพัฒนาฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเพื่อรองรับการตอบคำถามและให้ความช่วยเหลือในกรณีที่ผู้ใช้งานประสบปัญหาจากการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ DBD e-Filing

ประโยชน์ของงานวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาการนำส่งงบการเงินของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จะต้องใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาระบบหยุดชะงักและล่ามบอย ต้องสนับสนุนให้ระบบใช้งานง่าย สามารถยื่นข้อมูลได้สะดวกทุกขั้นตอนโดยไม่ติดขัด ข้อมูลที่นำส่งมีความปลอดภัย การจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้และจัดกำลังเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานให้เพียงพอสำหรับคอยตอบปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการนำส่งงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์อาร์แอล

References

- Department of Business Development. (2015a.). **Guideline for submit a financial statement through the DBD e-Filing**, Retrieved March 12, 2016, from <http://www.dbd.go.th/mainsite>. [in Thai].
- Department of Business Development. (2015b). **Announcements of Department of Business Development Subject Rules and Criteria and how to submit a financial statement for 2015 through the DBD e-Filing**, Retrieved March 12, 2016, from <http://www.dbd.go.th/mainsite>. [in Thai].
- Department of Business Development. (2016). **DBD e-Filing for user manual**. Retrieved March 12, 2016, from <http://www.dbd.go.th/mainsite>. [in Thai].
- Aiemsart, K. & Wanrapee, B. (2013). Market efficiency of the stock exchange of Thailand. **University of the Thai Chamber of Commerce Journal**. 33(1), 68-80. [in Thai].
- Cheuprom, N. & Khongsawatkiat, K. (2013). Satisfaction of people who use income Tax Filing through the internet in Bangkok area. **Journal of Marketing and Communication**. 1(2), 297-316. [in Thai]
- Stock Exchange of Thailand. (2015). **SET Listed Companies & Contact Information**. Retrieved March, 2015, from <http://www.set.or.th/th/company/companylist.htm>. [in Thai]

- Chatbut, T. (2016). **Factors of accepting DBD e-Filing systems of financial statement and factors influencing accepting DBD e-Filing in Bangkok areas.** Master's Thesis. Commerce and Business School, Graduate School, Burapa University. [in Thai]
- Srisa-ard, B. (2010). **Introduction to Research.** (8th Ed.) Bangkok: Suwiryasan Printing.
- Rattanaphan, M. (2016). Behavior of purchasing goods and services via online channels: Case study from lower Southern Thailand. **University of the Thai Chamber of Commerce Journal.** 35(2), 30-43. [in Thai].
- Sangkomkamhang, S. (2015). Next step of DBD e-Filing. **Dharmniti Tax Magazine.** 34,(402), 28-30. [in Thai].
- Laonamtha, U. (2016). XBRL technology for financial report. **FEU Academic Review.** 8(1), 7-21. [in Thai].
- Kojittawanij, U. & Phadoongsitthi, M. (2010). Satisfaction of people who use income Tax Filing through the internet in Bangkok area. **Journal of Accounting Profession.** 6(16), 28-42. [in Thai].
- Polwattanakul, E. & Runglertkengkrai, S. (2007). Causes of not submission of tax payment by internet: A cause study of Phuket Province. **Journal of Management Sciences.** 25(1), 1-11. [in Thai].